

ADVOKATBEVILLINGSNEMNDEN
ÅRSRAPPORT 2020

INNHold

INNHold	1
ADVOKATBEVILLINGSNEMNDENS SAMMENSETNING	3
GENERELT OM ADVOKATBEVILLINGSNEMNDEN	4
VIRKSOMHETEN I 2020	5
AKTUELLE AVGJØRELSER I 2020	7
1. Tilsynsrådets innberetninger etter bokettersyn	7
2. Tilsynsrådets innberetninger på bakgrunn av dom i straffesak.....	10
3. Tilsynsrådets innberetninger som følge av fristoversittelser	10
4. Innberetninger fra Disiplinærnemnden	11
5. Advokatbevillingsnemndens avgjørelser i klagesaker	12
5.1 Klager over avslag på søknad om første gangs advokatbevilling.....	12
5.2 Klager over avslag på søknad om ny advokatbevilling etter tidligere tilbakekall.	13
5.3 Øvrige klagesaker	17
6. Suspensjon av advokatbevilling som følge av siktelse eller tiltale i straffesak	18
7. Tilbakekall av rettshjelptillatelse	19
8. Nedleggelse av forbud mot å yte rettshjelp.....	19
9. Søksmål mot Advokatbevillingsnemnden	20
9.1. Søksmål anlagt mot staten v/Advokatbevillingsnemnden i 2020.	20
9.2 Tidligere søksmål mot staten v/Advokatbevillingsnemnden som ble avgjort med rettskraftig virkning i 2020.	21
9.3 Tidligere søksmål mot staten v/Advokatbevillingsnemnden hvor dom er påanket, eller behandlet som ankesak, men hvor saken ikke ble avgjort med rettskraftig virkning i 2020.....	22
10. Klager til Sivilombudsmannen.....	23
ADVOKATBEVILLINGSNEMNDENS SAMMENSETNING	2
GENERELT OM ADVOKATBEVILLINGSNEMNDEN	3
VIRKSOMHETEN I 2020	4
AKTUELLE AVGJØRELSER I 2020:	
1. Tilsynsrådets innberetninger etter bokettersyn.....	6
2. Tilsynsrådets innberetninger på bakgrunn av dom i straffesak.....	9
3. Tilsynsrådets innberetninger som følge av fristoversittelser.....	9
4. Innberetninger fra Disiplinærnemnden.....	10
5. Advokatbevillingsnemndens avgjørelser i klagesaker	
5.1 Klager over avslag på søknad om første gangs advokatbevilling.....	11
5.2 Klager over avslag på søknad om ny advokatbevilling etter tidligere tilbakekall.....	12

5.3 Øvrige klagesaker.....	16
6. Suspensjon av advokatbevilling som følge av siktelse eller tiltale i straffesak.....	17
7. Tilbakekall av rettshjelptillatelse.....	18
8. Nedleggelse av forbud mot å yte rettshjelp.....	18
9. Søksmål mot Advokatbevillingsnemnden	
9.1 Søksmål anlagt mot staten v/Advokatbevillingsnemnden i 2020.....	19
9.2 Tidligere søksmål mot staten v/Advokatbevillingsnemnden som ble avgjort med rettskraftig virkning i 2020.....	20
9.3 Tidligere søksmål mot staten v/Advokatbevillingsnemnden hvor dom er påanket eller behandlet som ankesak, men hvor saken ikke ble avgjort med rettskraftig virkning i 2020.....	21
10. Klager til Sivilombudsmannen.....	22

ADVOKATBEVILLINGSNEMNDENS SAMMENSETNING

Advokatbevillingsnemndens virksomhet og sammensetning følger av domstolloven § 226. Nemndens sammensetning har i 2020 vært slik:

Leder: Dommer Dagfinn Grønvik
(Varamedlem: Dommer Tove Merete Voldbæk)

Medlem: Advokat Inger Hygen
(Varamedlem: Advokat Per Trygve Sekse)

Medlem: Organisasjons- og utviklingsdirektør Karin Ask-Henriksen
(Varamedlem: Administrerende direktør Didrik Coucheron)

Advokatbevillingsnemndens sekretariatsfunksjon ivaretas av Tilsynsrådet for Advokatvirksomhet (Tilsynsrådet).

Godtgjørelsen til Advokatbevillingsnemndens medlemmer og vara-medlemmer fastsettes av Justis- og beredskapsdepartementet. Det ble utbetalt honorar til nemndens medlemmer i 2020 med til sammen kr 274 245. I 2019 utgjorde tilsvarende beløp kr 223 506. Kostnadene ved nemndens drift dekkes av det bidraget som landets praktiserende advokater og rettshjelpere betaler årlig til Tilsynsrådet. Regnskap og årsrapport om nemndens virksomhet sendes hvert år til Justis- og beredskapsdepartementet. Nemndens årsberetning for 2020 blir lagt ut på Tilsynsrådets nettside.

Nemnden har i løpet av året avholdt ti møter.

GENERELT OM ADVOKATBEVILLINGSNEMNDEN

Advokatbevillingsnemnden er disiplinær- og tilsynssystemets øverste organ. Dette innebærer at nemnden er overordnet de to øvrige organer i systemet; Tilsynsrådet for advokatvirksomhet og Disiplinærnemnden.

Nemnden behandler saker utelukkende på initiativ fra Tilsynsrådet eller Disiplinærnemnden, og har ikke anledning til selv å ta saker opp til behandling.

Forvaltningsloven og offentleglova gjelder for nemndens virksomhet, med de begrensninger som følger av domstoloven § 226. Domstolovens habilitetsregler gjelder for nemndens medlemmer.

Advokatbevillingsnemndens virksomhet er nærmere regulert i advokatforskriften kapittel 6. Nemnden er klageinstans for de vedtak som er oppregnet i domstoloven § 225 fjerde ledd, der vedtaket er til ugunst for den det retter seg mot. Klageadgangen omfatter blant annet avslag på søknad om advokatbevilling, og avslag på søknad om autorisasjon av advokatfullmektig.

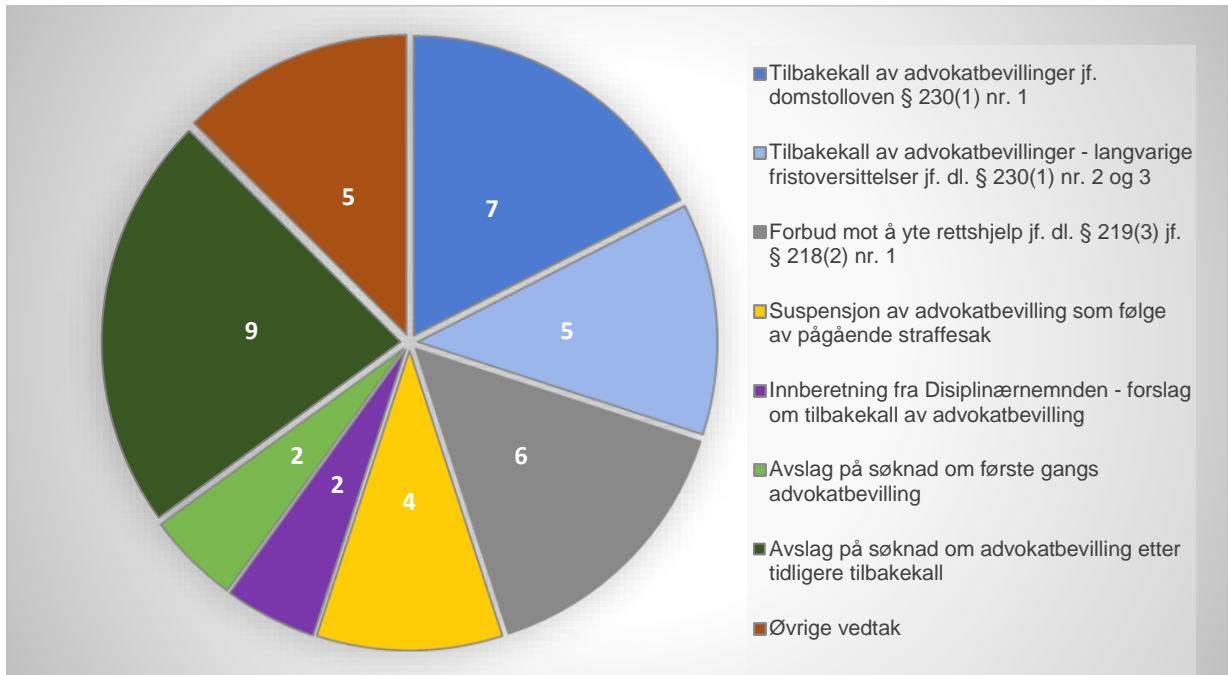
Nemnden avgjør saker etter domstoloven § 219 tredje ledd og § 230, etter forslag fra Tilsynsrådet eller Disiplinærnemnden, jf. § 226 annet ledd. Sakene omfatter blant annet tilbakekall og suspensjon av advokatbevilling, samt nedleggelse av forbud mot at en jurist yter rettshjelp etter domstoloven § 218 annet ledd nr. 1, jf. § 219 tredje ledd. Dersom nemnden ikke tar Tilsynsrådets eller Disiplinærnemndens forslag til følge, kan nemnden i stedet meddele vedkommende en irettesettelse eller en advarsel.

Nemndens avgjørelser kan ikke påklages, men kan bringes inn for retten. Se punkt 9 nedenfor. Retten kan beslutte at tilbakekallsvedtaket ikke skal ha virkning før det er avsagt dom eller rettskraftig dom foreligger, jf. domstoloven § 230 første ledd i.f. Nemnden kan også selv treffe beslutning om å utsette iverksettingen av vedtaket til det foreligger rettskraftig dom, jf. forvaltningsloven § 42.

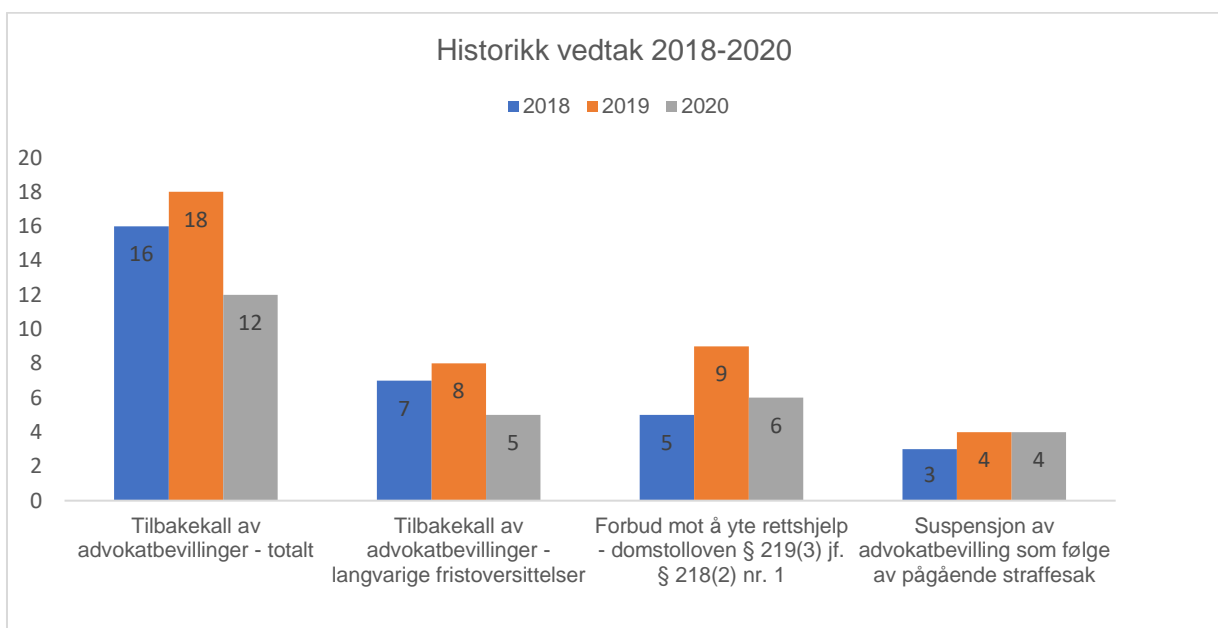
VIRKSOMHETEN

I 2020

Advokatbevillingsnemnden behandlet i 2020 til sammen 35 saker. Tilsvarende tall var 36 i 2019 og 37 i 2018.

Forbud mot å yte rettshjelp nedlegges ofte i kombinasjon med tilbakekall av advokatbevilling etter domstoloven § 230 første ledd nr.1, og telles da som et vedtak. I 2020 ble dette gjort i fem av tilbakekallsvedtakene.

Advokatbevillingsnemnden har mottatt én innberetning fra Disiplinærnemnden. De øvrige sakene er initiert av Tilsynsrådet. Til sammenligning innberettet Disiplinærnemnden to advokater i 2019 og tre advokater i 2018.

Advokatbevillingsnemnden har tilbakekalt 12 advokatbevillinger. Til sammenligning var antall tilbakekall av bevillinger 18 i 2019, og 16 i 2018. Fem av sakene gjaldt innberetninger etter fristoversittelser. Se punkt 3. Tilsvarende tall var åtte i 2019 og syv i 2018. Nemnden la videre ned forbud mot at seks jurister yter rettshjelp, jf. domstoloven § 219 tredje ledd, jf. 218 annet ledd nr. 1. Se punkt 1 og 2. Antall vedtak om å nedlegge forbud var ni i 2019, og fem i 2018. I tillegg har nemnden i en sak tilbakekalt rettshjelpstillatelser utferdiget i medhold av dl. § 218 annet ledd nr. 3. Se punkt 7.

I to av sakene der det ble fremmet forslag om tilbakekall av advokatbevilling, besluttet nemnden i stedet å meddele advokatene en advarsel. I en av sakene der det ble fremmet forslag om tilbakekall av advokatbevilling, besluttet nemnden å ikke meddele advokaten noen reaksjon.

Advokatbevillingsnemnden har også behandlet spørsmål om suspensjon av advokatbevilling som følge av pågående straffesak i fire tilfeller. Nemnden besluttet suspensjon av advokatbevillingen i samtlige saker.

Nemnden behandlet to klager over avslag på første gangs søknad om advokatbevilling. Klagene ble ikke tatt til følge. Avgjørelsene er omtalt i punkt 5.1.

I tillegg behandlet nemnden ni klager over avslag på søknad om ny advokatbevilling etter tidligere tilbakekall, jf. punkt 5.2. Ingen av klagene ble tatt til følge.

Nemnden behandlet også en klage over avslag på søknad om autorisasjon av advokatfullmektig. Vedtaket ble opprettholdt.

Det ble reist tre søksmål mot staten v/Advokatbevillingsnemnden i 2020. Se punkt 9.1.

Det ble ikke fremsatt klager til Sivilombudsmannen over noen av nemndens vedtak i 2020.

AKTUELLE AVGJØRELSER

I 2020

1. Tilsynsrådets innberetninger etter bokettersyn

Advokatbevillingsnemnden har i løpet av 2020 behandlet seks innberetninger fra Tilsynsrådet med forslag om tilbakekall av advokatbevilling etter bokettersyn. I fem av disse sakene foreslo Tilsynsrådet samtidig at det ble nedlagt forbud mot å yte rettshjelp etter domstoloven § 219 tredje ledd. Nemnden fulgte Tilsynsrådets innstilling i fire av sakene. I to av sakene ble advokatene i stedet meddelt en advarsel.

- a) Tilsynsrådet besluttet i 2018 å avholde bokettersyn hos advokaten, etter at Lotteri- og stiftelsestilsynet hadde avsatt advokaten som styreleder i to stiftelser. Nemnden fant at advokaten hadde foretatt flere kritikkverdige disposisjoner på vegne av stiftelsene. Blant annet hadde advokaten lånt ut store beløp fra stiftelsene til et selskap advokaten selv hadde eierandel i. Det var ikke avtalt rente, og lånene skjedde utelukkende i låntakers interesse. I tillegg til disse disposisjonene, fant nemnden at advokaten hadde foretatt flere urettmessige utbetalinger av betydelige beløp, hvor nemnden ikke festet lit til advokatens forklaringer knyttet til utbetalingene.

Nemnden viste videre til andre kritikkverdige forhold avdekket ved Tilsynsrådets bokettersyn. Funnene omfattet blant annet manglende etterlevelse av hvitvaskingsregelverket, gjennomgående forsinket betaling av merverdiavgift, manglende ajourhold av regnskap, og manglende avstemming av klientmidler. Nemnden konkluderte på bakgrunn av funnene med at advokaten samlet sett hadde hatt manglende kontroll med sin advokatvirksomhet.

Nemnden tilbakekalte advokatens bevilling etter domstoloven § 230 første ledd nr. 1, og nedla forbud mot at vedkommende yter rettshjelp etter § 218 annet ledd nr. 1, jf. § 219 tredje ledd.

- b) Tilsynsrådet besluttet i 2018 å avholde bokettersyn hos advokaten. Advokaten var ved en rekke anledninger meddelt reaksjoner for oversittelse av fristen for å betale bidrag til Tilsynsrådet og Disiplinærnemnden og/eller levere egenerklæring med revisoruttalelse og vedlegg til Tilsynsrådet. Advokatens revisor hadde dessuten fratrudd.

Ved bokettersynet ble det avdekket avvik knyttet til advokatens regnskapsføring og klientmiddelbehandling, etterlevelse av hvitvaskingsregelverket, og forsinket rapportering og betaling av merverdiavgift. Advokaten var meddelt reaksjoner for langvarige fristoversittelser med betaling av bidrag og/eller innsendelse av egenerklæring i 2014, 2015, 2016, 2018 og 2020, og vedkommende hadde kun klart å overholde de årlige fristene i 6 av de siste 17 årene. Advokaten var meddelt advarsler i 2007 og 2011 etter avholdte bokettersyn.

I oktober 2020 ble det åpnet konkurs i advokatens bo med den følge at advokatbevillingen ble suspendert i medhold av domstoloven § 230 annet ledd. Skatteetaten hadde et ubestridt krav på ca. kr. 1,1 millioner som følge av manglende betaling av merverdiavgift fra årene 2015 til 2020. Samlet ubestridt gjeld til Skatteetaten var på ca. kr. 3 millioner.

Nemnden viste til at advokaten over lang tid hadde vist en gjennomgående manglende evne og vilje til å innrette sin virksomhet i tråd med gjeldende regelverk, og at dette innebar et vesentlig avvik fra hva som kan forventes av en advokat. Nemnden viste også til advokatens manglende økonomiske kontroll, herunder opparbeidelse av betydelig gjeld knyttet til manglende betaling av merverdiavgift over mange år.

Nemnden tilbakekalte advokatens bevilling etter domstoloven § 230 første ledd nr. 1. Det ble også nedlagt forbud mot at vedkommende yter rettshjelp, jf. § 219 tredje ledd.

- c) Tilsynsrådet besluttet i 2020 å avholde bokettersyn hos advokaten, etter å ha mottatt opplysninger om en pågående rettstvist mellom advokaten og et selskap vedkommende hadde utført oppdrag for. Selskapet anførte at advokaten urettmessig hadde forføyret over betydelige klientmidler, og advokaten hadde over lang tid unnlatt å etterkomme en rekke oppfordringer om å fremlegge dokumentasjon på hvordan midlene var behandlet.

Tilsynsrådet fremmet høsten 2020 forslag om tilbakekall av advokatens bevilling, da han ikke medvirket til gjennomføringen av bokettersynet. Kort tid etter ble det åpnet konkurs i advokatens bo. Nemnden tilbakekalte advokatbevillingen i medhold av domstoloven § 230 første ledd nr. 2, 3 og 4.

- d) Tilsynsrådets styre fremmet forslag om tilbakekall av advokatbevilling i medhold av domstoloven § 230 første ledd nr. 1, samt om at det skulle nedlegges forbud etter domstoloven § 219 tredje ledd. Tilsynsrådets forslag bygget i stor grad på kritikkverdige forhold som var avdekket ved et bokettersyn som ble gjennomført i advokatens virksomhet i 2019.

Advokatbevillingsnemndens flertall fant at det verken var grunn til å tilbakekalle advokatens bevilling eller nedlegge forbud mot at han kan yte rettshjelp. Flertallet uttalte at de avvikene og manglene som var påpekt av bokettersynsrevisor vedrørende advokatens klientmiddelbehandling og oppfølging av hvitvaskingsregelverket, sammenholdt blant annet med forhold omtalt i flere disiplinæravgjørelser mot ham, ga grunn til å reise spørsmål om advokaten hadde de nødvendige forutsetningene for å kunne drive forsvarlig advokatvirksomhet. Flertallet fant imidlertid at den høye terskelen for å tilbakekalle en bevilling etter § 230 første ledd nr. 1 ikke var overskredet. Gitt de spesielle omstendighetene i saken ville et tilbakekallsvedtak på dette tidspunktet uansett være en uforholdsmessig streng reaksjon. Advokaten ble i stedet meddelt en advarsel, jf. domstoloven § 226 annet ledd annet punktum.

Nemndens mindretall konkluderte med at det var grunnlag for å tilbakekalle vedkommendes bevilling etter § 230 første ledd nr. 1, men at det etter en vurdering av flere forhold ikke var grunn til å nedlegge forbud mot å yte rettshjelp.

En samlet nemnd påpekte at det var grunn til å følge situasjonen i advokatvirksomheten nøye. Den uttalte at dersom nye kritikkverdige forhold skulle bli avdekket i fremtiden må advokaten påregne at bevillingen vil bli tilbakekalt med hjemmel i § 230 første ledd nr. 1. Etter anmodning fra nemnden har Tilsynsrådets styre besluttet å avholde et nytt bokettersyn i advokatvirksomheten i 2021.

- e) På bakgrunn av bekymringsmeldinger besluttet Tilsynsrådet i november 2019 å gjennomføre bokettersyn hos advokaten. Bokettersynsrevisor oppnådde ikke kontakt med advokaten, og Tilsynsrådet oppnevnte derfor kort tid etter forvalter i medhold av domstoloven § 228 første ledd nr. 3. Forvalter avdekket flere avvik ved advokatens klientmiddelbehandling. Det var et gjennomgangstema at advokaten ba sine klienter om å betale forskudd på salær. Klientene mottok imidlertid senere verken avregning

eller noen informasjon om at det hadde vært utført arbeid i saken. De var heller ikke informert om at klientmidlene/forskuddet var blitt brukt opp. Da advokaten kun unntaksvis førte timelister var det ikke mulig å dokumentere eller etterprøve hvor mye (eller lite) arbeid som eventuelt var utført av advokaten. Det var utferdiget faktura i sakene uten at medgått tid var dokumentert. Advokaten sendte heller ikke fakturaen til klienten. På bakgrunn av de avvikene som forvalter avdekket ved advokatens klientmiddelbehandling, fremmet Tilsynsrådet styre forslag om tilbakekall av advokatens bevilling.

Advokatbevillingsnemnden tilbakekalte advokatens bevilling med hjemmel i domstoloven § 230 første ledd nr. 1 og nedla forbud mot at vedkommende kunne yte rettshjelp, jf. § 219 tredje ledd.

- f) På bakgrunn av en bekymringsmelding mottatt fra Finanstilsynet gjennomførte Tilsynsrådet et bokettersyn i advokatens virksomhet i 2019. Advokaten drev inkassovirksomhet som en integrert del av advokatvirksomheten. Bokettersynet avdekket opplysninger som tydet på at advokaten ikke hadde innrettet inkassovirksomheten i tråd med regelverket. Tilsynsrådets styre fremmet forslag om tilbakekall av advokatens bevilling i medhold av domstoloven § 230 første ledd nr. 1, samt om at det skulle nedlegges forbud etter domstoloven § 219 tredje ledd. Forslaget bygget på de kritikkverdige forholdene som var avdekket ved ettersynet.

Ved Advokatbevillingsnemndens behandling påpekte nemnden at det i tilsynspraksis legges til grunn at en inkassator ikke har anledning til å utkontraktere "kjerneoppgaver" eller "inkassofaglige oppgaver" innen inkassovirksomheten til tredjeparter som er uten inkassobevilling. Vurderinger av et kravs rettmessighet og forsvarlig behandling av innsigelser er helt sentrale oppgaver. Nemnden la til grunn at de samme rammene for utkontraktering gjelder for en advokat som driver inkassovirksomhet i medhold av sin advokatbevilling.

Etter nemndens vurdering var det overveiende sannsynlig at advokaten i en lengre periode hadde overlatt kjerneoppgaver i inkassovirksomheten, herunder vurderinger av kravenes rettmessighet og innsigelsesbehandlingen, til ansatte i det selskapet som hadde kjøpt opp de forfalte pengekravene som var til inndriving. Dette selskapet fylte ikke vilkårene for å drive inkassovirksomhet.

Nemnden uttalte at «[e]n inkassator skal sørge for at både fordringshavers og skyldnerens interesser i rimelig utstrekning ivaretas. Det er derfor sentralt for forsvarlig virksomhetsutøvelse at inkassator har implementert gode rutiner for å hindre inndriving av urettmessige krav og for forsvarlig og objektiv behandling av innsigelser eller opplysninger som tilsier at kravet bestrides. Dette må også gjelde i en fase av inndrivingen der det foreligger rettskraftig dom for kravet.» Nemnden konkluderte med at organiseringen av inkassovirksomheten ikke hadde vært i tråd med regelverket. Den uttalte at de kritikkverdige forholdene som var avdekket ga grunn til å reise spørsmål ved om advokaten er skikket til å drive advokatvirksomhet og om han har den nødvendige tilliten til å kunne drive slik virksomhet. Nemnden fremhevet det som særlig alvorlig at advokaten i praksis over en lengre periode hadde bidratt til å undergrave bevillingssystemet som lovgiver har etablert for blant annet å sikre ivaretagelsen av de samfunnsmessige hensyn ved inndriving av pengekrav.

Etter en helhetsvurdering – og under tvil – kom nemnden til at det ikke var grunn til å tilbakekalle advokatbevillingen og meddelte i stedet advokaten en advarsel, i medhold av domstoloven § 226 annet ledd. Tilbakekall av bevillingen på vedtakstidspunktet ble ansett for å være et uforholdsmessig strengt tiltak. Nemnden la særlig vekt på at advokaten, etter å ha blitt meddelt styrets innstilling til Advokatbevillingsnemnden,

hadde iverksatt tiltak for å innrette virksomheten i samsvar med regelverket. Han hadde videre gitt uttrykk for at han var innstilt på å implementere ytterligere tiltak og foreta andre justeringer dersom det er nødvendig. Utviklingen i saken tilsa følgelig etter nemndens oppfatning at en advarsel var en forholdsmessig reaksjon. Idet nemnden konkluderte med at et tilbakekall ikke ville være en forholdsmessig reaksjon, var det heller ikke aktuelt å nedlegge forbud mot å yte rettshjelpsvirksomhet etter § 219 tredje ledd.

Tilsynsrådet vil avholde et nytt bokettersyn i advokatvirksomheten i løpet av 2021.

2. Tilsynsrådets innberetninger på bakgrunn av dom i straffesak.

Advokatbevillingsnemnden behandlet to innberetninger fra Tilsynsrådet med forslag om tilbakekall av bevilling og nedleggelse av forbud etter § 219 tredje ledd på bakgrunn av dom i straffesak.

- a) Advokatbevillingsnemnden hadde suspendert advokatens bevilling i 2019 fordi vedkommende var siktet for overtredelse av en bestemmelse i straffelovens kapittel om seksuallovbrudd. Saken ble behandlet som tilståelsesdom samme år, og advokaten ble dømt til en straff av ni måneders fengsel. Nemnden fant at karakteren og omfanget av handlingene var egnet til å svekke tilliten til advokaten, og advokater generelt. Det ble ikke tillagt særlig vekt at handlingene var begått som privatperson, og ikke hadde noen sammenheng med vedkommendes virke som advokat. Nemnden tilbakekalte bevillingen etter domstoloven § 230 første ledd nr. 1. Det ble også nedlagt forbud mot at han kan yte rettshjelp etter § 218 annet ledd nr. 1, jf. § 219 tredje ledd.
- b) Advokatbevillingsnemnden fattet vedtak om tilbakekall av advokatens bevilling i medhold av domstoloven § 230 første ledd nr. 1, samt nedla forbud mot at vedkommende kunne yte rettshjelp med hjemmel i domstoloven § 218 annet ledd nr. 1, jf. § 219 tredje ledd. Vedkommende var domfelt for å ha øvet fysisk og psykisk vold mot ektefellen over en lengre periode. Straffen ble satt til fem måneders ubetinget fengsel. Fengselsstraffen var nylig sonet. Nemnden fant at vedkommende var uskikket til å drive advokatvirksomhet og hadde mistet den tilliten som er en nødvendig i advokatyret.

Nemnden konstaterte at det straffbare forholdet fant sted for flere år siden og at det ikke hadde sammenheng med utøvelse av advokatvirksomhet. Vedkommende hadde dessuten arbeidet som advokat i hele perioden etter at han ble anmeldt og fram til han sonet straffen våren 2020. Nemnden fant imidlertid at forholdenes alvorlige karakter, samt det faktum at straffen nylig var sonet, avgjørende ved forholdsmessighetsvurderingen. Den viste til at hensynet til den allmenne tillit også står sentralt her. Tidsaspektet var dessuten underordnet, idet tilsynsmyndigheten først i april 2020 fikk kjennskap til straffedommen og dermed foranledning til å vurdere spørsmålet om manglende skikkethet og tap av tillit. Vedkommende drev for øvrig ikke advokatvirksomhet på vedtakstidspunktet.

3. Tilsynsrådets innberetninger som følge av fristoversittelser

Praktiserende advokater og rettshjelpere skal senest innen 30. april hvert år betale bidrag til Tilsynsrådet. I tillegg skal praktiserende advokater betale bidrag til Disiplinærnemnden. Advokater og rettshjelpere med regnskaps- og revisjonsplikt, skal innen samme dato sende

inn egenerklæring med revisoruttalelse og vedlegg til Tilsynsrådet, jf. advokatforskriften §§ 4-3, 3a-12, 3a-13 og 3a-15.

Ved fristoversittelser der advokaten eller rettshjelperen ikke har brakt forholdet i orden innen 2. juli, meddeles vedkommende en advarsel og gis en frist på en måned til å ordne forholdet. Overholdes ikke denne fristen innberettes vedkommende til Advokatbevillingsnemnden med forslag om tilbakekall av bevillingen, jf. domstoloven § 230 første ledd nr. 2 og/eller nr. 3. Kompetansen til å innberette slike saker til nemnden er delegert til Tilsynsrådets sekretariat. (Se Advokatbevillingsnemndens årsberetning for 2013 side 6 punkt 3.)

Som følge av Covid-19 ble fristen for innsendelse av egenerklæring med vedlegg, og betaling av bidrag i 2020 utsatt med en måned til 31. mai, ved endringer i advokatforskriften fastsatt ved kgl.res. 3. april 2020. På tilsvarende måte ble tidspunktet for når advokater og rettshjelpere ble meddelt en advarsel som følge av fristoversittelser, forskjøvet med en måned til 2. august.

Fem advokater ble innberettet til Advokatbevillingsnemnden som følge av langvarige fristoversittelser mht. bidragsbetaling og/eller innsendelse av egenerklæring med vedlegg for regnskapsåret 2019. Advokatbevillingsnemnden tilbakekalte samtlige bevillinger i medhold av domstoloven § 230 første ledd nr. 2 og/eller nr. 3.

Ingen rettshjelpere ble innberettet på bakgrunn av fristoversittelser i 2020.

4. Innberetninger fra Disiplinærnemnden

Advokatbevillingsnemnden behandlet to innberetninger med forslag om tilbakekall av advokatbevilling fra Disiplinærnemnden i 2020, jf. domstoloven § 227 tredje ledd, jf. domstoloven § 230 første ledd nr. 1. (En av disse ble mottatt i slutten av 2019.) Til sammenligning mottok Advokatbevillingsnemnden to innberetninger i 2019 og tre innberetninger i 2018.

- a) Disiplinærnemnden innberettet advokaten i 2019 på bakgrunn av ytringer på nettstedet Twitter, sammenholdt med at advokaten var meddelt reaksjoner i to disiplinærvagjørrelser for opptreden i Fylkesnemnda for barnevern og sosiale saker. Av en rekke Twitter-innlegg som var gjengitt og dokumentert, hadde Disiplinærnemnden særlig fremhevet en uttalelse om en stortingspolitiker. Disiplinærnemnden betegnet meldingen som usaklig og seksuelt krenkende. Den fant det skjerpende at advokaten i ettertid bagatelliserte innholdet av meldingen. I stedet for å erkjenne at denne var upassende, valgte advokaten å kritisere stortingspolitikeren for vedkommendes reaksjon.

Advokatbevillingsnemnden tok ikke forslaget om tilbakekall til følge, og uttalte blant annet:

«Ved vurderingen av advokaters ytringer og opptreden i sosiale medier, som ikke har noen nærmere sammenheng med advokatvirksomhet, legger Advokatbevillingsnemnden til grunn at det skal atskillig til før det kan bli aktuelt å anvende tilbakekallshjemmelen i domstoloven § 230 første ledd nr. 1. Normalt bør det være tale om straffbare ytringer. Når det gjelder opptreden og ytringer fremsatt i advokatvirksomhet, vil vurderingen bli annerledes. Handlingsrommet vil da være mindre.»

Advokatbevillingsnemnden bemerket at enkelte av advokatens ytringer fremstod som upassende, men kunne ikke se at disse var av en slik karakter at de enkeltvis eller

Samlet kunne danne grunnlag for tilbakekall av advokatbevilling etter domstolloven § 230 første ledd nr. 1. Selv om advokaten benyttet tittelen «advokat» i brukernavnet sitt på Twitter ved fremsettelsen av meldingene, hadde de ingen nærmere tilknytning til vedkommendes advokatvirksomhet. På dette punktet skilte advokatens ytringer på Twitter seg fra den opptreden i Fylkesnemnda som ga grunnlag for de tidligere disiplinærreaksjonene mot ham. Advokaten ga i sin forklaring til Advokatbevillingsnemnden uttrykk for å ha innrettet sin advokatvirksomhet etter disse avgjørelsene. For øvrig bemerket nemnden at advokaten hadde endret sitt brukernavn på Twitter, slik at dette ikke lenger inneholdt ordet «advokat».

Slik nemnden vurderte saken, ga advokatens ytringer på Twitter heller ikke grunnlag for å meddele vedkommende noen annen reaksjon, jf. domstolloven § 226 andre ledd andre punktum.

- b) Disiplinærnemnden fremmet i 2020 for andre gang forslag om tilbakekall av advokatens bevilling. Det vises til nemndens årsrapport for 2019, punkt 6 a, for omtale av den første innberetningen, som ikke ble tatt til følge og hvor advokaten i stedet ble meddelt en advarsel. Nemnden uttalte i vedtaket i 2019, at advokaten måtte påregne et strengere utfall, dersom han senere ble innberettet for kritikkverdige forhold knyttet til advokatrollen.

Bakgrunnen for den andre innberetningen var at det var avsagt fire nye fellende disiplinæavgjørelser mot advokaten, hvor han igjen var felt for brudd på flere bestemmelser i Regler for god advokatskikk.

Nemnden viste til at den også i en tidligere sak har tilbakekalt en bevilling på bakgrunn av et høyt antall fellende disiplinæavgjørelser, jf. LB-2019-50759. Etter Advokatbevillingsnemndens vurdering innebar advokatens handlinger i nærværende sak samlet sett et så vesentlig avvik fra akseptabel advokatferd at han hadde mistet den tillit som er nødvendig, og at han ikke lenger kunne anses skikket til å utøve advokatyrtet. Sett hen til karakteren og alvorret av hans samlede disiplinærhistorikk i løpet av en periode på ca. 2 år, la nemnden til grunn at en reaksjon i form av en ny advarsel ikke ville være tilstrekkelig. Hensynet til det rettssøkende publikum og advokatstandens omdømme, måtte i denne saken veie tyngre enn tilbakekallsvedtakets inngripende karakter for advokaten. Advokatbevillingsnemnden fattet vedtak om tilbakekall av advokatens bevilling i medhold av domstolloven § 230 første ledd nr. 1.

5. Advokatbevillingsnemndens avgjørelser i klagesaker

5.1 Klager over avslag på søknad om første gangs advokatbevilling.

Advokatbevillingsnemnden behandlet to klager over avslag på søknad om første gangs advokatbevilling. I en av sakene var nemnden enig med Tilsynsrådet i at praksiskravet ikke var oppfylt, og i en annen sak fant nemnden i likhet med Tilsynsrådet at prosedyrekravet ikke var oppfylt.

- a) Tilsynsrådet avsto i 2019 en søknad om advokatbevilling fra en rettshjelper, på grunn av manglende «praksistid», jf. domstolloven § 220 andre ledd nr. 2, jf. Justis- og politidepartementets rundskriv G-1997-25 punkt 4.1. Rettshjelperen fremmet ny søknad om advokatbevilling kort tid etter avslaget, samtidig som Tilsynsrådet hadde et pågående bokettersyn i selskapet vedkommende drev rettshjelpvirksomheten fra. Tilsynsrådets styre avsto i mars 2020 den nye søknaden, med henvisning til

domstolloven § 220 fjerde ledd andre punktum, jf. § 230 første ledd nr. 1. Styret besluttet også å fremme forslag for Advokatbevillingsnemnden om å nedlegge forbud mot at rettshjelperen kunne yte rettshjelp etter § 218 annet ledd nr. 1, jf. § 219 tredje ledd.

Rettshjelperen klaget på avslaget på søknaden om bevilling. Nemnden var enig i Tilsynsrådets begrunnelse for avslaget. Nemnden la til grunn at rettshjelperen hadde innrettet rettshjelpvirksomheten for å omgå grunnleggende vilkår om hvem som kan yte fri rettshjelp, slik at selskapet hadde mottatt betydelige og uberettigede utbetalinger fra fylkesmennene i stykkprissaker. Tilsynsrådets kontrollhandlinger hadde vist at en tidligere advokat i betydelig utstrekning hadde bistått rettshjelperen i disse sakene. Den tidligere advokaten var daglig leder av selskapet. Ved opprettelsen var selskapet også heleid av den tidligere advokaten, og selskapet bar vedkommendes navn. Nemnden viste også til en sak fra 2017, der rettshjelperen selv hadde ytt rettshjelp i strid med domstolloven § 218, fra et annet selskap der vedkommende senere ble autorisert som advokatfullmektig. Klagen ble ikke tatt til følge. I tråd med Tilsynsrådets forslag nedla nemnden forbud mot at vedkommende yter rettshjelp, jf. domstolloven § 219 tredje ledd.

Begge vedtakene om avslag på søknad om advokatbevilling, samt vedtaket om å nedlegge forbud mot å yte rettshjelp, er brakt inn for domstolene. Se omtale om dette søksmålet under punkt 9.3 a.

- b) Tilsynsrådet hadde avslått søknaden på bakgrunn av manglende oppfyllelse av prosedyrekravet. Søker var meldt inn som rettslig medhjelper i en sak, hvor advokaten som hadde prosessfullmakt i den aktuelle saken ikke var en av hennes prinsipaler. Søker fikk dermed ikke godkjent denne saken som en del av oppfyllelse av prosedyrekravet.

En av de andre sakene søker hadde prosedert, hadde en varighet på en time og førtifem minutter, og ble kun godkjent som en halv sak. Saken var ikke av et tilstrekkelig omfang eller kompleksitet til å kunne godkjennes som en hel sak.

Nemnden stadfestet Tilsynsrådets avslag på søknad om advokatbevilling, og viste til at vurderingen var i tråd med lang og fast praksis fra Tilsynsrådet og Advokatbevillingsnemnden.

5.2 Klager over avslag på søknad om ny advokatbevilling etter tidligere tilbakekall.

Advokatbevillingsnemnden behandlet ni klager over avslag på søknad om ny advokatbevilling etter tidligere tilbakekall. Ingen av klagene ble tatt til følge. De mest sentrale avgjørelsene er omtalt nedenfor.

- a) Advokatens bevilling ble tilbakekalt i 2007 som følge av straffedom hvor han var dømt for vold, samt at et bokettersyn hadde avdekket at han over tid hadde foretatt flere ulovlig lån av betroede midler, noe som også hadde medført politianmeldelse fra Tilsynsrådets side. Tilbakekallsvedtaket var hjemlet i domstolloven § 230 første ledd nr. 1 og 3.

Vedkommende ble senere domfelt for grov økonomisk utroskap (2008) og grovt underslag av klientmidler (2013). De straffbare handlingene var begått før bevillingen ble tilbakekalt, og mens vedkommende var henholdsvis advokatfullmektig og advokat.

Vedkommende hadde tidligere fått avslag på flere søknader om ny advokatbevilling. Han søkte på nytt i 2020. Også denne søknaden ble avslått av Tilsynsrådet og avslaget ble klaget inn for Advokatbevillingsnemnden. I klagen ble det blant annet anført at vandelskravet måtte anses oppfylt all den tid de straffbare forholdene ikke lenger fremgikk av ordinær politiattest og at lovens ordlyd «godtgjør ved ordinær politiattest at de har ført en hederligandel» må forstås slik at det kun er den straff som fremgår av politiattesten som skal hensyntas ved vurdering av vandelskravet. Det ble også anført at det uansett var gått så lang tid (18 og 15 år) siden de straffbare forholdene fant sted, at skikkethet/tillit uansett måtte anses som reparert.

Det ble i begrunnelsen vist til forarbeidene til politiregisterloven der det fremgår at det ikke har vært meningen å endre gjeldende rett på området og at det som tidligere «beror [...] på en konkret vurdering hvorvidt ilagt straff skal være til hinder for å gi advokatbevilling». Etter nemndens syn tilsa både forarbeidene og reelle hensyn at nemnden ikke kunne være avskåret fra å ta hensyn til alle tidligere straffedommer ved vurderingen av vandelskravet. Nemnden viste i vedtaket også til Justis- og politidepartementets rundskriv G-1997-25 punkt 2.2, der det er uttalt at det kan tenkes tilfeller der «det straffbare forhold er så alvorlig at en søknad om advokatbevilling eller autorisasjon aldri vil bli innvilget». Nemnden viste til de tre straffedommene og konkluderte med at vandelskravet ikke kunne anses oppfylt her.

Nemnden kom videre til at kravet om skikkethet/tillit etter domstolloven § 230 første ledd nr. 1, jf. § 220 fjerde ledd, heller ikke kunne anses oppfylt. Det ble vist til at de tre straffedommene gjaldt alvorlige forhold, og at to av dem også gjaldt handlinger som var begått i forbindelse med utøvelse av advokatvirksomhet, og således befant seg i kjernen av tilbakekallsbestemmelsens anvendelsesområde. Det ble også lagt vekt på at klageren ikke hadde fremlagt noe dokumentasjon som tydet på at han har forsøkt å gjøre opp et større erstatningsbeløp han tidligere var dømt til å betale.

Om tidsmomentets betydning i den konkrete saken uttalte nemnden følgende:

«Nemnden er også enig med Tilsynsrådet i at den generelle tilliten til advokatstanden vil svekkes dersom det utstedes ny bevilling til personer som er domfelt mer enn én gang for økonomisk uredeligheter begått i egenskap av å være advokat/advokatfullmektig. I tilfeller der det foreligger flere straffedommer mot samme person, vil dette momentet få betydning selv om det har gått lang tid fra de ulike straffbare handlingene fant sted.»

Advokatbevillingsnemnden opprettholdt Tilsynsrådets avslagsvedtak.

Vedtaket er bragt inn for domstolen med påstand om at dette er ugyldig. Se omtale under punkt 9.1 c.

- b) En advokats bevilling ble tilbakekalt av Advokatbevillingsnemnden høsten 2019 med hjemmel i domstolloven § 230 første ledd nr. 1. Nemnden la samtidig ned forbud mot at vedkommende kunne yte rettshjelp etter § 218 annet ledd nr. 1, jf. § 219 tredje ledd. Bakgrunnen for tilbakekallsvedtaket var alvorlige kritikkverdige forhold avdekket ved to bokettersyn avholdt i advokatvirksomheten.

Vedkommende søkte om ny bevilling vel en måned etter at tilbakekallsvedtaket var fattet. Søknaden ble avslått av Tilsynsrådets styre, og styrets vedtak ble påklaget.

Nemnden konstaterte at klager hadde begynt prosessen med å gjenopprette den tilliten som er nødvendig i advokatyret. Den viste til at hun syntes å ha forstått den kritikken

som tilsynsmyndighetene hadde rettet mot henne i tidligere avgjørelser, samt at hun hadde tatt initiativ til å iverksette konkrete tiltak for å unngå at kritikkverdige forhold av tilsvarende karakter skulle oppstå i fremtiden dersom hun på nytt skulle få anledning til å drive advokatvirksomhet.

Da nemnden behandlet klagen hadde det imidlertid kun gått fem måneder siden tilbakekallsvedtaket var fattet og iverksatt, og nemnden uttalte at klager måtte belage seg på at det måtte gå vesentlig lengre tid før skikkethet/tillit evt. kunne anses gjenervervet. Nemnden viste her til at søknad om ny bevilling som et utgangspunkt sjelden innvilges før det er gått to år siden bevilling ble tilbakekalt og manglende skikkethet/tillit ble konstatert. Nemnden fremhevet dessuten at den i praksis la vekt på i hvilken grad søker selv kan godtgjøre – ved egen adferd, arbeidsforhold m.v. – at vedkommende igjen fyller vilkårene for å få bevilling. I den grad søker har lite eller ingenting å vise til, vil dette få betydning for vektleggingen av tidsmomentet. Nemnden understreket at det da normalt vil måtte gå lengre tid før tiden (alene) reparerer den manglende skikkethet/tillit. Klager hadde ikke fremlagt slik dokumentasjon. Nemnden tok ikke klagen til følge.

- c) Advokatbevillingsnemnden tilbakekalte i 2016 vedkommendes advokatbevilling med hjemmel i domstolloven § 230 første ledd nr. 1, idet den fant at advokaten var uskikket til å drive advokatvirksomhet og hadde mistet den nødvendige tillit. Nemnden la i tillegg i desember 2017 ned forbud mot at han kunne yte rettshjelp etter domstolloven § 218 annet ledd nr. 1, jf. § 219 tredje ledd.

Vedkommende søkte om ny advokatbevilling i november 2019. Søknaden ble avslått av Tilsynsrådets styre. Klager fylte ikke lovens krav om hederligandel. Vedkommende var domfelt for å ha drevet ulovlig rettshjelpvirksomhet i tiden etter at hans advokatbevilling var tilbakekalt, og hadde sonet fengselsstraffen han ble idømt høsten 2019.

Nemnden fant heller ikke at klager hadde godtgjort at han på nytt var skikket til å drive advokatvirksomhet og at han hadde gjenervervet den nødvendige tillit. Den viste til at bakgrunnen for tilbakekallsvedtaket var alvorlig, sett hen til de kritikkverdige forholdenes karakter, samt antallet administrative reaksjoner som var meddelt ham fra tilsynsmyndighetenes side over en svært lang tidsperiode. Disse forholdene, sett i sammenheng med det straffbare forholdet vedkommende var domfelt for, ga et klart inntrykk av manglende evne og vilje til å innrette seg etter det regelverket som gjelder ved drift av advokatvirksomhet, samt de vedtakene som var truffet av tilsynsmyndighetene.

Klager hadde vist til at det var gått fire år siden hans advokatbevilling ble tilbakekalt. Nemnden pekte på at tidsmomentet i seg selv ikke er tilstrekkelig til å konstatere at skikkethet og tillit er gjenervervet. Tillitsvurderingen knytter seg til forhold ved søkerens person, og tidsmomentets eventuelle reparerende effekt begynner først å løpe når de forholdene som svekket tilliten er opphørt eller endret. Dette betyr at tidsmomentet ikke tillegges avgjørende vekt i saker der søker ikke har innrettet seg og forstått den kritikken som Tilsynsrådet og/eller nemnden har lagt til grunn i sine avgjørelser. Da klager ikke syntes å ha forstått den kritikken som var rettet mot ham ble tidsmomentet ikke vektlagt ved vurderingen av om skikkethet og tillit var gjenervervet.

Nemnden understreket videre at klager ikke selv hadde fremlagt vesentlig dokumentasjon for å godtgjøre at vedkommende igjen oppfylte vilkårene for å få bevilling. Nemnden fant ikke grunnlag for å omgjøre vedtaket fra Tilsynsrådets styre.

- d) En advokats bevilling ble suspendert i 2009 på grunn av konkurs, og deretter tilbakekalt i 2011 med hjemmel i domstoloven § 230 første ledd nr. 1. Advokatbevillingsnemnden konkluderte i tilbakekallsvedtaket med at vedkommende var uskikket til å være advokat og at han hadde mistet den tilliten som er nødvendig i advokatyret. Begrunnelsen for vedtaket var blant annet at vedkommende var domfelt for flere bedrageri og forsøk på bedrageri ved søknader i «fritt rettsråds-saker». Nemnden la videre i 2015 ned forbud mot at vedkommende kan yte rettshjelp etter domstoloven § 218 annet ledd nr. 1, jf. § 219 tredje ledd.

Den tidligere advokaten søkte om ny advokatbevilling i 2019. Søknaden ble avslått av Tilsynsrådets styre. Søker klaget på styrets vedtak.

Advokatbevillingsnemnden konstaterte at de forholdene som lå til grunn for tilbakekallsvedtaket lå relativt langt tilbake i tid og at klager nå hadde fremlagt politiattest uten merknader. Klager var imidlertid tidligere straffet for å ha drevet ulovlig rettshjelpsvirksomhet ved flere anledninger. Nemnden uttalte at hans tidligere gjentatte og langvarige neglisjering av tilsynsmyndighetenes vedtak viste en grunnleggende holdning til lover og regler som ikke var forenelig med et virke innen rettshjelpsvirksomhet. Klagers opptreden var av en slik karakter at han fremdeles ikke var å anse som skikket eller å ha gjennervervet den nødvendige tillit.

Nemnden påpekte for øvrig at klager ikke hadde dokumentert at hans gjeld knyttet til konkursen var «ordnet» i samsvar med kravet i § 230 annet ledd første punktum. Som følge av at nemnden fant at klager fortsatt var uskikket og ikke hadde gjennervervet den nødvendige tilliten, foretok den verken en nærmere vurdering av forbudet mot å yte rettshjelp eller av om vilkårene for å oppheve suspensjonen av bevillingen var oppfylt. Nemnden fant, i likhet med Tilsynsrådets styre, at klager ikke fylte vilkårene for å få ny advokatbevilling og tok ikke klagen til følge.

- e) Nemnden behandlet klage over Tilsynsrådets avslag på søknad om ny advokatbevilling. Klager hadde søkt om ny bevilling flere ganger etter at hans advokatbevilling ble tilbakekalt i 2016 med hjemmel i domstoloven § 230 første ledd nr. 1. Nemnden fant at klager fremdeles ikke fylte vilkårene for å få utstedt advokatbevilling, Nemnden vektla i denne forbindelse blant annet opplysninger som ga klare holdepunkter for at klager hadde opptrådt i strid med rettsrådsmonopolet, idet han hadde utført arbeidsoppgaver han ikke hadde anledning til som "juridisk konsulent" ansatt hos et advokatfirma. Nemnden tok ikke klagen til følge.

Klager har tatt ut søksmål mot staten v/Advokatbevillingsnemnden med påstand om at blant annet dette vedtaket er ugyldig. Se nærmere omtale av søksmålet under punkt 9.3 b.

- f) Advokatens bevilling ble suspendert som følge av konkurs i 2009. Advokatbevillingen ble deretter tilbakekalt i 2010 blant annet på bakgrunn av at det var blitt avdekket at han urettmessig hadde tilegnet seg klientmidler, jf. domstoloven § 230 første ledd nr. 1 og 3. Den tidligere advokaten ble senere straffedømt for disse forholdene.

Vedkommende søkte flere ganger om ny advokatbevilling, men fikk avslag. Han søkte på nytt høsten 2019. Tilsynsrådet avsto også denne søknaden. Vedkommende klaget på avslagsvedtaket. Klagen ble ikke tatt til følge. Advokatbevillingsnemnden ga uttrykk for tvil med hensyn til hvorvidt klager kunne sies å ha ordnet gjelden, jf. domstoloven § 230 annet ledd. Idet nemnden fant at de øvrige vilkår for å få advokatbevilling ikke var oppfylt valgte den ikke å konkludere hva gjaldt dette spørsmålet.

Nemnden fant at klager ikke hadde hederlig vandel. Det ble i den forbindelse også uttalt at økonomiske misligheter som begås i egenskap av å være advokat, ligger i kjernen av anvendelsesområde til domstoloven § 230 første ledd nr. 1. Det skal dermed mer til før skikkethet og tillit kan anses gjenervervet i slike tilfeller, sammenlignet med andre typer kritikkverdige handlinger. Advokatbevillingsnemnden fant etter en konkret vurdering at vilkårene for å innvilge søknad om ny advokatbevilling, ikke var oppfylt, jf. domstoloven § 220 fjerde ledd, jf. domstoloven § 230 første ledd nr. 1.

- g) En advokats bevilling ble tilbakekalt i 2016, da han til tross for flere pålegg, ikke hadde innsendt komplett egenerklæring med revisoruttalelse og vedlegg for regnskapsåret 2015, jf. domstoloven § 230 første ledd nr. 3. Etter tilbakekallstidspunktet ble det avdekket nye, svært kritikkverdige forhold knyttet til hans tidligere rolle som eneste regnskaps- og revisjonspliktige advokat i et advokatfirma. Vedkommende hadde tidligere fått avslag på flere søknader om ny advokatbevilling. Han søkte på nytt i 2019.

Advokatbevillingsnemnden fant ikke grunnlag for å ta klagen til følge. Det var kort tid siden sist nemnden tok stilling til om klager oppfylte vilkårene for å få advokatbevilling. Verken klagen eller søknaden inneholdt nye og/eller vesentlige opplysninger av betydning. Nemnden uttalte i vedtaket;

«Det er i praksis lagt vekt på i hvilken grad søker selv kan godtgjøre, for eksempel ved egen adferd, arbeidsforhold mv., at vedkommende igjen innehar den nødvendige tillit/skikkethet. Praksis tilsier at fornyet tillit/skikkethet konstateres på bakgrunn av en helhetlig skjønnsmessig vurdering som foretas ved behandling av en søknad om ny advokatbevilling. Tidsmomentet er i seg selv ikke tilstrekkelig for å konstatere at tillit/skikkethet er gjenervervet. Den svært korte tiden som har gått siden forholdet sist ble vurdert av Advokatbevillingsnemnden, er det eneste nye momentet i saken, og er alene ikke nok for å konstatere at A har gjenervervet den nødvendige tillit.»

Advokatbevillingsnemnden fant etter en konkret vurdering at vilkårene for å innvilge søknad om ny advokatbevilling, ikke var oppfylt, jf. domstoloven § 220 fjerde ledd, jf. domstoloven § 230 første ledd nr. 1.

5.3 Øvrige klagesaker

- a) Advokatbevillingsnemnden behandlet også en klage over avslag på søknad om autorisasjon av advokatfullmektig, som ikke ble tatt til følge.
- b) Nemnden behandlet også klage over Tilsynsrådets vedtak om omgjøring av innvilgelse av søknad om advokatbevilling. Tilsynsrådet innvilget en søknad om advokatbevilling i februar 2019 på bakgrunn av søkers praksis som advokatfullmektig. Tilsynsrådet mottok senere samme år informasjon som indikerte at vedkommendes fullmektigforhold ikke hadde vært innrettet i tråd med regelverket. Tilsynsrådets sekretariat fant på denne bakgrunn at vilkårene for å utferdige bevilling ikke hadde vært til stede, og omgjorde vedtaket i januar 2020.

Vedkommende klaget på omgjøringsvedtaket. Tilsynsrådets styre vurderte saken ved to anledninger, men fant ikke grunn til å omgjøre sekretariatets vedtak.

Ved behandlingen av klagen uttalte Advokatbevillingsnemnden at de opplysningene som tilfløt Tilsynsrådet i 2019 ga grunn til å stille spørsmålstegn ved om uriktig faktum var lagt til grunn da søknaden om advokatbevilling ble innvilget i februar 2019. En helhetsvurdering av de opplysningene og den dokumentasjonen som senere var blitt

oversendt tilsynsmyndighetene ga imidlertid, etter nemndens oppfatning, grunn til å ta klagen til følge.

Klager ble senere, etter søknad, tilkjent sakskostnader etter forvaltningsloven § 36 første ledd.

6. Suspensjon av advokatbevilling som følge av siktelse eller tiltale i straffesak

Advokatbevillingsnemnden kan, etter forslag fra Tilsynsrådet, beslutte at en advokatbevilling skal tre ut av kraft (suspenderes) dersom en advokat blir siktet for en forbrytelse eller forseelse som kan medføre tap av advokatbevilling, jf. domstoloven § 230 fjerde ledd.

Advokatbevillingsnemnden har i 2020 besluttet å suspendere fire advokatbevillinger på dette grunnlaget. Dette er samme antall suspensjonsvedtak som i 2019, mens tilsvarende tall var to i 2018.

- a) Advokaten var siktet for grov økonomisk utroskap, jf. straffeloven § 391 jf. § 390. Advokatbevillingsnemnden uttalte at siktelsen gjaldt alvorlige straffbare forhold begått i egenskap av å være advokat og at denne typen straffbare forhold ligger i kjerneområdet for suspensjons – og tilbakekallsbestemmelsens anvendelsesområde.
- b) Advokaten var siktet for grovt underslag av inntil 4,7 millioner kroner fra egen klient, jf. straffeloven § 325, jf. § 324. Advokatbevillingsnemnden uttalte at den fant det klart at en domfellelse etter siktelsen kan medføre tilbakekall av hans advokatbevilling, jf. domstoloven § 230 fjerde ledd.
- c) Advokaten var tiltalt for flere straffbare forhold, herunder grov korrupsjon, knyttet til mottak av penger i forbindelse med et oppdrag som offentlig oppnevnt forsvarer.

Advokatbevillingsnemnden fattet vedtak om suspensjon av bevillingen. Den uttalte at den generelle mistanke som en uavklart straffesak nødvendigvis fører med seg – og der det foreligger flere alvorlige anklagepunkter fra påtalemyndighetens side – i seg selv vil være egnet til å svekke den tilliten som advokaten er avhengig av i sitt daglige virke. Straffesaken er ikke rettskraftig avgjort. Advokaten ble frifunnet i Oslo tingretts dom av 8. februar 2021 (20-085304MED-OTIR/07), men påtalemyndigheten har anket dommen.

Advokaten brakte nemndens suspensjonsvedtak inn for tingretten. Se punkt 9.1 b.

- d) Advokaten ble i 2017 siktet for medvirkning til ulovlig kreditorunndragelse og medvirkning til bedrageri mot en klients tidligere ektefelle. Begge forholdene knyttet seg til advokatens virksomhet. Etter nærmere undersøkelser, som styrket mistanken mot advokaten, innstilte Tilsynsrådets styre i 2020 på at advokatens bevilling skulle suspenderes, jf. domstoloven § 230 fjerde ledd.

Advokatbevillingsnemnden traff vedtak om suspensjon og la ved sin vurdering blant annet vekt på at nye opplysninger i saken var egnet til å styrke mistanken mot advokaten. Det ble i den forbindelse uttalt at tidsmomentet ikke alene kunne være avgjørende for vurderingen. Som et generelt utgangspunkt for vurderingen av om det er forholdsmessig å bruke suspensjonshjemmelen, uttalte nemnden følgende:

«Etter nemndens syn vil den generelle mistanke som en uavklart straffesak nødvendigvis fører med seg – og der det foreligger flere alvorlige anklagepunkter fra påtalemyndighetens side – i seg selv være egnet til å svekke den tilliten som A er avhengig av i sitt daglige virke som advokat.»

I den aktuelle saken mente nemnden at dette utgangspunktet ble ytterligere forsterket av at det etter siktelsestidspunktet var dukket opp nye forhold som ga grunnlag for mistanke om ytterligere ulovlige handlinger fra advokatens side. Nemnden konstaterte at bostyrer i en av advokatens tidligere klienters konkursbo hadde levert inn politianmeldelse som også omfattet advokatens bistand, og som gjaldt liknende forhold som de som var omtalt i siktelsen. Nemnden pekte i den forbindelse konkret på at advokaten i begge tilfeller hadde bistått med å «*sette opp spesielle forretningsarrangementer som inkluderer bruk av advokatens klientbankkonto, og som typisk er egnet til å unndra midler fra for eksempel kreditorpågang og/eller beskatning*».

7. Tilbakekall av rettshjelpstillatelse

Tilsynsrådet mottok i 2019 opplysninger om at en person, som for lang tid siden hadde fått utferdiget tillatelser til å yte rettshjelp med hjemmel i domstoloven § 218 annet ledd nr. 3, var saksøkt som privatperson. Vedkommende hadde ikke på noe tidspunkt meldt oppstart av rettshjelpvirksomhet til Tilsynsrådet og hadde følgelig ikke anledning til å drive slik virksomhet på grunnlag av tillatelsene. Ved den innledende behandlingen av søksmålet hadde domstolene konkludert med at han ikke var i stand til å ivareta sine egne interesser og pålagt ham å møte med advokat som prosessfullmektig under saksforberedelsen og hovedforhandlingen i saken.

Advokatbevillingsnemnden tilbakekalte vedkommendes rettshjelpstillatelser i medhold av domstoloven § 219 tredje ledd, § 226 annet ledd, idet den fant vedkommende uskikket til å yte rettshjelp. Nemnden la i sin vurdering til grunn at en person som ikke anses å være i stand til å fremstille sin egen sak på en forståelig måte overfor domstolene vanskelig kunne ses å fylle kravet til profesjonell kvalitet hva gjelder rådgivning og saksbehandling overfor klienter m.fl. og at vedkommende følgelig heller ikke fylte kravet om skikkethet som gjelder for den som vil drive ervervsmessig rettshjelpvirksomhet.

Ved vurderingen av skikkethetsspørsmålet la nemnden også vekt på at vedkommendes opptreden over lang tid og overfor ulike aktører, herunder i rettspleien, hadde vært preget av grove og usaklige karakteristikk, samt trusler om og/eller inngivelse av politianmeldelser m.m. Nemnden pekte her på at aktører i rettspleien, i sitt virke, har en alminnelig plikt til å opptre saklig og korrekt, samt at det forventes at aktøren unngår en opptreden som er egnet til å skade standens og yrkets anseelse. Selv om vedkommendes opptreden ikke hadde vært knyttet til virket som praktiserende rettshjelper anså nemnden de kritikkverdige forholdene som relevante ved vurderingen, idet forholdene var så fremtredende ved hans adferdsmønster.

8. Nedleggelse av forbud mot å yte rettshjelp

Advokatbevillingsnemnden kan i medhold av domstoloven § 219 tredje ledd nedlegge forbud mot at en person som har juridisk embetseksamen eller mastergrad i rettsvitenskap, yter rettshjelp etter § 218 annet ledd nr. 1 dersom vedkommende har gjort eller gjør seg skyldig i forhold som gjør vedkommende uskikket eller uverdigg til å yte rettshjelp.

Som det fremgår ovenfor, har Advokatbevillingsnemnden i 2020 nedlagt slikt forbud i seks saker. Tilsvarende tall var ni i 2019 og fem i 2018. I fem av sakene besluttet nemnden å

nedlegge forbud samtidig med at advokatens bevilling ble tilbakekalt etter domstolen § 230 første ledd nr. 1. Dette er et resultat av at nemnden siden 2018 i større grad har valgt å vurdere disse to spørsmålene samtidig. Nemnden har i denne sammenheng pekt på at kravet til skikkethet er det samme for en rettshjelper som for en advokat. Den har vist til at dette blant annet har kommet til uttrykk i forarbeidene til domstoloven § 219 tredje ledd der lovgiver bemerker at "[e]t spesialtilfelle hvor det vil være aktuelt å nedlegge forbud er ved tilbakekallelse av advokatbevilling, slik at en person som er fratatt retten til å drive advokatvirksomhet ikke automatisk skal kunne fortsette å drive rettshjelpvirksomhet i medhold av unntaksbestemmelsen om jurister". Se Ot. prp. nr. 7 (1990-1991) punkt 3.1.3.

For omtale av sakene vises det til "Aktuelle avgjørelser i 2020" punkt 1, 2, 3 og 5.1 a.

9. Søksmål mot Advokatbevillingsnemnden

9.1. Søksmål anlagt mot staten v/Advokatbevillingsnemnden i 2020.

Det ble reist tre søksmål mot staten v/Advokatbevillingsnemnden i 2020.

- a) En tidligere advokat tok ut søksmål mot staten v/Advokatbevillingsnemnden for Oslo tingrett, etter at vedkommendes advokatbevilling var tilbakekalt i 2019 i medhold av domstoloven § 230 første ledd nr. 3. Bakgrunnen for tilbakekallsvedtaket var langvarig oversittelse av fristen for å sende inn egenerklæring med revisoruttalelse og årsregnskap til Tilsynsrådet. Advokaten hadde senere brakt forholdet i orden og søkt om ny bevilling, men denne søknaden ble avslått av Tilsynsrådet under henvisning til domstoloven § 220 fjerde ledd annet punktum. Den tidligere advokaten påklaget ikke Tilsynsrådets vedtak, og søksmålet var begrenset til å gjelde Advokatbevillingsnemndens tilbakekallsvedtak. Det ble anført at vedtaket var ugyldig som følge av saksbehandlingsfeil.

Oslo tingrett kom i dom av 5. november 2020 (20-066260TVI-OTIR/02) til at tilbakekallsvedtaket var gyldig. Staten v/Advokatbevillingsnemnden ble frifunnet, og tilkjent sakskostnader. Vedkommende anket dommen. Anken ble avvist av Borgarting lagmannsrett 18. januar 2021 på grunn av manglende betaling av ankegebyr.

- b) Advokatbevillingsnemndens suspensjonsvedtak omtalt i punkt 6 c, ble brakt inn for tingretten. I stevningen ble det samtidig bedt om midlertidig avgjørelse om at suspensjonsvedtaket ikke skulle ha virkning før det forelå (endelig) dom i saken om gyldigheten av suspensjonsvedtaket. Tingretten besluttet at kravet om foreløpig avgjørelse ikke skulle tas til følge. Dette da retten kom til at den særskilte kompetansen domstolene er gitt etter domstoloven § 230 første ledd tredje punktum til å beslutte utsatt iverksettelse av vedtak om tilbakekall av advokatbevilling ikke gir adgang til å beslutte utsatt iverksettelse av andre enkeltvedtak etter domstoloven.

Tingrettens beslutning ble anket til lagmannsretten som forkastet anken. Etter lagmannsrettens syn heftet det ingen feil ved tingrettens lovanvendelse. Av lagmannsrettens kjennelse av 9. oktober 2020 (20-140212 ASK-BORG/04), fremkommer følgende:

«Blir en advokat siktet for et lovbrudd som kan medføre tap av advokatbevillingen, kan Advokatbevillingsnemnden bestemme at bevillingen skal tre ut av kraft inntil saken er endelig avgjort, jfr. domstoloven § 230 fjerde ledd. Suspensjonsvedtaket kan bringes inn for retten, jf. domstoloven § 226 andre ledd femte punktum. Ingen av disse to bestemmelsene tillegger domstolen kompetanse til å beslutte utsatt iverksettelse av

suspensjonen. Dette i motsetning til der hvor det er reist søksmål om gyldigheten av et tilbakekallingsvedtak, jf. § 230 første ledd tredje punktum. Å utsette iverksettelsen av et suspensjonsvedtak ligger derfor utenfor hva retten kan avgjøre med hjemmel i domstoloven.»

Avgjørelsen om spørsmålet om utsatt iverksettelse ble deretter anket til Høyesterett, som forkastet anken.

Spørsmålet om suspensjonsvedtakets gyldighet ble avgjort av tingretten ved forenklet domsbehandling, jf. tvisteloven § 9-8 (20-129181TVI-OTIR/03). Retten kom til at vedtaket var gyldig, og la i den forbindelse også til grunn, som lagmannsretten hadde gjort i spørsmålet om utsatt iverksettelse, at domstolen var avskåret fra å prøve Advokatbevillingsnemndens skjønnsutøvelse ved prøving av gyldigheten av et suspensjonsvedtak, det vil si om nemnden burde suspendere eller avstå fra å gjøre det i dette tilfellet. Vedtaket var etter rettens syn tilstrekkelig begrunnet. Etter rettens syn forelå det verken myndighetsmisbruk eller usaklig forskjellsbehandling. Vedtaket bygget heller ikke på utenforliggende hensyn. Tingrettens dom ble ikke anket.

- c) Den tidligere advokaten hadde fått avslag på søknad om ny advokatbevilling. Se omtale av saken i punkt 5.2 a. Vedkommende innga stevning til tingretten med påstand om at Advokatbevillingsnemndens vedtak om opprettholdelse av Tilsynsrådets avslag på søknaden var ugyldig. Saksøker anførte at lovens vilkår for å utstede ny bevilling var oppfylt, jf. domstoloven § 220 fjerde ledd. Saksøker viste i den sammenheng til at det var fremlagt ordinær politiattest uten merknader, at det var gått lang tid siden de tre straffedommen ble avsagt og svært lang tid siden de straffbare handlingene fant sted. Det ble også anført brudd på EMK art 8 og at hensynene bak EMK art 8 uansett var av betydning for lovtolkningen selv om retten ikke konstaterte brudd. Det ble videre anført at vedtaket var uforholdsmessig på ulovfestet grunnlag, at det forelå usaklig forskjellsbehandling og at det forelå brudd på utredningsplikten, jf. forvaltningsloven § 17. Staten bestrider dette.

Staten v/Advokatbevillingsnemnden ble frifunnet i Oslo tingretts dom av 23. februar 2021 (20-160050TVI-OTIR/04). Dommen er ikke rettskraftig på tidspunktet for publisering av årsrapporten.

9.2 Tidligere søksmål mot staten v/Advokatbevillingsnemnden som ble avgjort med rettskraftig virkning i 2020.

Fem rettsaker hvor staten v/Advokatbevillingsnemnden tidligere var saksøkt, ble avgjort med rettskraftig virkning i 2020.

- a) En tidligere advokat tok i 2019 ut søksmål mot staten v/Advokatbevillingsnemnden for å få overprøvd gyldigheten av nemndens vedtak om tilbakekall av hans advokatbevilling, og nedleggelse av forbud mot å yte rettshjelp. Det ble også fremsatt krav om erstatning. Staten v/Advokatbevillingsnemnden ble frifunnet ved Oslo tingretts dom av 6. januar 2020 (19-093217TVI-OTIR/01). Den tidligere advokaten anket dommen til Borgarting lagmannsrett, men trakk anken kort tid før ankeforhandlingen.
- b) En tidligere advokats søksmål mot staten v/Advokatbevillingsnemnden ble avvist av Oslo tingrett i 2019, idet stevningen ikke oppfylte vilkårene i tvisteloven § 9-2. Vedkommende anket tingrettens kjennelse, men anken ble avvist ved Borgarting lagmannsrett i 2020. Lagmannsretten la til grunn at ankeerklæringen var mangelfull. Staten v/Advokatbevillingsnemnden ble tilkjent sakskostnader.

- c) Søksmålet mot staten v/Advokatbevillingsnemnden ble anlagt i 2017. Saken gjaldt gyldigheten av nemndens vedtak om tilbakekall av advokatbevilling. Bakgrunnen for tilbakekallsvedtaket var at det var avdekket alvorlige kritikkverdige forhold under bokettersyn gjennomført i advokatens advokatvirksomheter i perioden 2014-2016.

Staten v/Advokatbevillingsnemnden ble frifunnet i Oslo tingrett, og den tidligere advokatens anke ble forkastet av lagmannsretten i dom av 2. oktober 2019 (18-037281 ASD/BORG/01). Lagmannsrettens dom ble anket til Høyesterett, men Høyesteretts ankeutvalg tillot ikke anken fremmet, se HR-2020-402-U. Saken er for øvrig omtalt i Advokatbevillingsnemndens årsrapport for 2017 i punkt 7 b.

- d) Søksmål mot staten v/Advokatbevillingsnemnden ble anlagt i 2018. Staten fikk i 2018 tingrettens medhold i at nemndens tilbakekallsvedtak var gyldig, jf. domstoloven § 230 første ledd nr. 1. Et etterfølgende vedtak om avslag på ny bevilling ble imidlertid kjent ugyldig. Vedkommende hadde søkt om ny bevilling to måneder etter at tilbakekallsvedtaket var fattet. Tingretten la ved avgjørelsen vekt på at saksøker hadde avsluttet sitt ansettelsesforhold i selskapet, og at de forhold som begrunnet tilbakekallet dermed ikke lenger gjorde seg gjeldende. Søksmålet er også omtalt i Advokatbevillingsnemndens årsrapport for 2018 punkt 7 a).

Begge parter anket over tingrettens dom på de punkter der de tapte. Lagmannsretten kom til at vedtakene om tilbakekall av advokatbevillingen, nektelse av omgjøring av vedtaket og senere avslag på søknader om ny bevilling var gyldige. Lagmannsrettens konklusjon var at vedtakene verken krenket menneskerettighetene etter internasjonale konvensjoner, eller innebar brudd på lovskravet i Grunnloven § 113. Se dom av 10. februar 2020 (18-192788ASD/BORG). Saksøker anket lagmannsrettens dom til Høyesterett, som nektet anken fremmet (HR-2020-1092-U).

- e) Advokaten ble slått konkurs i 2009 og hans advokatbevilling ble derfor automatisk suspendert, jf. domstoloven § 230 annet ledd første punktum. Vedkommende ba høsten 2016 om å bli registrert som rettshjelper under henvisning til domstoloven § 218 annet ledd nr. 1. Advokatbevillingsnemnden nedla i april 2017 forbud mot at han kunne yte rettshjelp etter denne bestemmelsen, jf. § 219 tredje ledd.

Vedkommende tok ut søksmål mot staten v/Tilsynsrådet og Advokatbevillingsnemnden i 2017 med påstand om at nemndens vedtak var ugyldig, og at han skulle tilkjennes erstatning.

Staten v/Tilsynsrådet og Advokatbevillingsnemnden ble frifunnet i Oslo tingrett. Dommen ble anket, men lagmannsretten forkastet anken den 10. februar 2020 (18-148616 ASD-BORG/01). Lagmannsrettens dom ble rettskraftig våren 2020 da Høyesteretts ankeutvalg ikke tillot vedkommendes anke fremmet, se HR-2020-738-U. Saken er for øvrig også omtalt i Advokatbevillingsnemndens årsrapport for 2017 punkt 7 a.

9.3 Tidligere søksmål mot staten v/Advokatbevillingsnemnden hvor dom er påanket, eller behandlet som ankesak, men hvor saken ikke ble avgjort med rettskraftig virkning i 2020.

Det verserer to rettsaker hvor staten v/Advokatbevillingsnemnden tidligere er saksøkt og hvor dommen er påanket, eller behandlet som ankesak, men hvor saken ikke avgjort med rettskraftig virkning i 2020.

- a) Saken er omtalt i punkt 5.1 a ovenfor. Som det fremgår av slo Tilsynsrådet rettshjelperens første søknad om advokatbevilling i 2019, på bakgrunn av manglende oppfyllelse av kravet til «praksistid», jf. domstoloven § 220 andre ledd nr. 2, jf. Justis- og politidepartementets rundskriv G-1997-25 punkt 4.1. Advokatbevillingsnemnden fastholdt vedtaket. Nemndens vedtak ble brakt inn for Asker og Bærum tingrett i 2019. Rettsaken har vært stanset i påvente av Advokatbevillingsnemndens klagebehandling av Tilsynsrådets avslag på rettshjelperens andre søknad om advokatbevilling. Nemnden fastholdt også dette avslagsvedtaket, denne gang under henvisning til at det forelå forhold som nevnt i § 220 fjerde ledd andre punktum, jf. § 230 første ledd nr. 1. Samtidig nedla nemnden forbud mot at vedkommende yter rettshjelp etter § 218 annet ledd nr.1, jf. domstoloven § 219 tredje ledd.

Den tidligere rettshjelperen begjærte midlertidig forføyning for Oslo byfogdembete i 2020 for å få utsatt virkningen av forbudsvedtaket, men begjæringen ble trukket før muntlige forhandlinger ble avholdt hos byfogden. Nemndens siste vedtak der den fastholdt avslaget på rettshjelperens søknad om advokatbevilling, samt forbudsvedtaket ble brakt inn i søksmålet for Asker og Bærum tingrett. Hovedforhandling i saken er berammet i tingretten i mars 2021.

- b) En tidligere advokat har søkt flere ganger om å få ny advokatbevilling. De to siste søknadene ble avslått av Tilsynsrådets styre henholdsvis våren 2019 og våren 2020, og Advokatbevillingsnemnden tok ikke klagen over vedtakene til følge. (Det siste av disse vedtakene er omtalt i punkt 5.2 e). Klager tok i 2019 ut søksmål mot staten v/Advokatbevillingsnemnden med påstand om at førstnevnte vedtak er ugyldig, samt at han skal tilkjennes erstatning for økonomisk tap. Det siste vedtak er senere trukket inn i den pågående rettssaken. Staten v/Advokatbevillingsnemnden ble frifunnet i Oslo tingrett ved dom av 27. mai 2020 (19-179262TVI-OTIR/06). Dommen er anket og ankeforhandling er berammet i Borgarting lagmannsrett i mars 2021.

10. Klager til Sivilombudsmannen

Det ble i 2020 ikke sendt inn klager til Sivilombudsmannen over Advokatbevillingsnemndens vedtak. Til sammenligning ble det sendt inn to klager til Sivilombudsmannen i 2019.

Oslo, 15. mars 2021

Advokatbevillingsnemnden

Inger Hygen

Dagfinn Grønvik
Leder

Karin Ask-Henriksen